



ཕྱི་རང་ཚྱོང་ཁག



Tsirang Dzongkhag



སྒྲེང་གཞི།

༥ ཕྱི་རང་རྫོང་ཁག་དེ་ ཉེ་མ་དར་དཀར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་མངའ་འོག་ལུ་རྒྱུད་པའི་མངའ་རི
ས་ཅིག་ཡིན་རུང་ འུལ་མ་དར་དཀར་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་མ་དགོཔ་ཐལ་བའི་འུལ་ལུ་
འགྲོས་ཀྱིས་འབད་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྫོང་ཁག་ཉི་ཤུའི་ནང་གསེས་ རྫོ་མཚམས་རྫོང་ཁག་
དག་འཁྱམས་ལྡན་ཤོས་ཅིག་སྤེལ་ཡིན། རྫོང་ཁག་དེ་གི་ས་གནས་ཡང་ མི་ཚུ་གི་དག་
རྒྱུན་བཤད་མི་ནང་ ས་གནས་ཀྱི་མིང་ ཕྱི་རང་འགྲམ་ཕུག་ཟེར་མེན་པར་ ཕྱི་ར་དུམ་བུ་ཡིན་
ཟེར་བའི་ར་ཁུངས་བཤད་ནི་འདུག དེ་ཡང་ གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་ མཐའ་ནས་མཁའ་རྫོང་
གི་གདོང་གཏད་ ཕྱི་རང་རྫོང་ལུ་ཡོད་པའི་ སྐང་འདི་གི་སྤྱོད་ཀྱི་གམ་ཕེ་ལུ་ མཁའ་འགྲོ་མའི་
གནས་ཡོད་པ་ལས་ཕྱི་དང་ སྐང་རྒྱུད་འདི་གི་རྩ་བའམ་ར་ཉོ་ གཙང་རྒྱུའི་མཐའ་མར་ གུ་རུ་
རིན་པོ་ཆེ་གིས་ གཏེར་སྤྲས་པའི་རྩོ་ཕུ་ གུ་ཅོག་འཐད་པ་ཅིག་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ ཕྱི་ར་ཟེར་
ཡིན་རུང་ ད་ལྟོ་ཕྱི་རང་ཟེར་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པའི་ར་ཁུངས་བཤད་ནི་འདུག དག་རྒྱུན་
བཤད་སྟོབ་ཅིག་ལས་ ད་རྫོ་འགྲམ་ཕུག་རྫོང་གི་གཡོན་རྟོངས་ལས་ དུས་ལྷན་སྐར་མ་³⁰ དེ་
ཅིག་འགྱུལ་ད་ རྒྱལ་པོའི་མགོན་ཁང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ རྩོ་རང་བྱུང་གི་བྱུག་ཕུག་དང་གྲུབ་རྒྱུ་ཐོན་
ས་ཅིག་ཡོད་མི་དེ་ འབྲུག་རྫོ་མཚམས་པ་རྒྱ་གིས་ ལྷ་ཆེན་དབང་ཕུག་གི་གནས་སྤེལ་ཅི་དོ་
ཡོད་པ་ལས་ གནས་འདི་ བྱུག་གི་དོང་ཕུག་ནང་ཡིན་མ་ལས་བརྟེན་ ས་གནས་ཀྱི་མིང་ཡང་
དོང་ཕུག་ཟེར་སྤྲེལ་སྟོབ་ཡོད་པའི་ར་ཁུངས་བཤད་ནི་འདུག།

མི་གི་དག་རྒྱུན་ལུ་ དོང་ཕུག་ཟེར་བའི་བརྩོན་སྤྱུར་ཉམས་ཏེ་ འགྲམ་ཕུག་ཟེར་སྤྲེལ་སྟོབ་དར་
ཡོད་པའི་ ར་ཁུངས་བཤད་པ་ཡིན་རུང་ ཞིབ་འཇོལ་པ་རང་གིས་དབྱེད་པ་ཅིན་ སྐང་སྤྱོད་སྤྲུལ་
སྤྱུ་རྒྱལ་སྤྲུལ་པ་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་སྤྱོད་འཛིན་འབྱུང་ནང་ ཕྱི་རག་དུམ་བུ་ཟེར་བཀོད་
དེ་ཡོད་པ་ལས་ བརྩོན་སྤྱུར་ཉམས་ཏེ་ ཕྱི་རང་འགྲམ་ཕུག་ཟེར་སྤྲེལ་སྟོབ་དར་ཡོད་པའི་ཆོད་
འདུག།

རྫོང་ཁག་དེ་ནང་གི་མི་སེར་ཚུ་གིས་མི་རབས་རིམ་པར་དད་མོས་བསྐྱེད་དེ་ཉམས་སྲུང་ཞུ་
 རྟེན་ཡོད་པའི་ནང་པའི་གནས་དང་ ཉིན་དུའི་གནས་ཚུ་ འོག་ལུ་ཆེད་འོག་གི་རིམ་པ་དང་
 འཁྲིལ་ཏེ་བཀོད་བཞག་སྟེ་ཡོད། ཞིབ་འཇོལ་པ་རང་གི་བསམ་འཆར་ལས་འབད་རུང་
 ཉིན་དུའི་ལྷ་ ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་ཕྱིན། དབང་ཕྱུག་དང་ཁྱབ་འཇུག་ དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་དང་
 དཔལ་མགོན་ཆོགས་བདག་ཚུ་ ནང་པའི་ཆོས་སྲུང་གངས་སུ་ཡང་བསྟན་ཏེ་རང་ཡོད་པ་ལས་
 གནས་ཀྱི་གངས་ལུ་བཀོད་དགོཔ་གཤམ་མ་ཚད་ ང་བཅས་རའི་མི་སྟེ་གིས་མི་རབས་བརྒྱད་
 དེ་ དད་མོས་བཀོད་དེ་བསྟན་ཏེ་ཡོད་མི་ཚུ་ ལྷ་ལས་པར་ཡང་ཉམས་སྲུང་འབད་དགོཔ་གཤམ་ཆེ་
 བེ་མས་མནེ་སྟེ་གནས་ཀྱི་གངས་སུ་ཐོ་བཀོད་འབད་ཡོད།

ཕྱི་རང་སྟོད་ཀྱི་དོག་པོ་

གྲུ་རུ་འུ་གནས་པ་

༩ ཕྱི་རང་སྟོད་ལུ་ཡོད་མི་གྲུ་རུ་འུ་གནས་ཟེར་མི་གི་སྐོར་ལས་ངག་ཐོག་ལོ་རྒྱས་
བཤད་མི་ལྟར་ལུ་བཅོམ་གནས་འདི་ཡོད་སའི་དོག་པོ་ལུ་ དང་སྤུ་སྤང་སྤྱང་པ་གི་ཕོ་བྱང་
གི་ཤུལ་ཡིན་ཟེར་མི་དེ་ ཉེ་མ་ལུང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅིག་བཞུགས་ས་འོང་ནི་དང་།
ཤུལ་མ་འབྲུག་གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ས་གནས་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིན་སྲྀང་འཐབ་མི་ཚུ་གི་
བཞུགས་ས་འོང་ནི་ཡིན་མས། ཉེ་འདབས་ལུ་སྟོད་མི་ཀན་ཤོས་ཚུ་གིས་ཡང་སྤང་སྤྱང་པ་ཟེར་ཕ་
ཅམ་ཅིག་ལས་ལོ་རྒྱས་གཞན་ཤེས་མི་མེད་རུང་ ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་རབས་ཚུ་ནང་ལས་ཕྱི་རང་
སྤང་སྤྱང་པ་གི་ལོ་རྒྱས་ཐོན་ནི་ཡོད་མི་གི་ སྤང་སྤྱང་པ་གི་རྫོང་ཤུལ་དེ་ད་ལྟོ་བར་ཡང་འདུག དེ་
བསྐྱང་སྤང་སྤྱང་པ་ཚུ་གིས་ ད་ལྟོ་གྲུ་རུ་འུ་གནས་ཟེར་མི་སྟོག་ཏོ་ཁ་ལས་ ཆོས་བཟང་དུས་
བཟང་ཚུ་གི་སྐབས་ལུ་ དུང་རྒྱ་སྤྱིང་དང་རྩ་ལོ་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པའི་སྐྱེ་ནི་རང་གོ་ཕ་ལས་
ཉིན་མ་ཅིག་གནས་དེ་ཁར་སོང་སྟེ་ དོང་ཏོ་བལྟམ་ད་ས་འོག་ལས་ བཛྲ་གྲུ་རུ་འུ་གནས་འབྲུ་ཡོད་
པའི་དོ་ལེབ་ཅིག་ཐོན་ཅུག དོ་ལེབ་དེ་ལས་ གྲུ་རུ་འུ་གནས་ཀྱི་སྤང་སྤྱང་པ་ལས་ལོ་རྒྱས་ཚུ་
སྐྱེས་ལོ་༡༤ ལང་མི་ཡང་ཀས་དག་གི་བསྟེན་ལྟ་མོའི་ཨ་པ་རིག་འཛིན་སྤྱང་པ་གིས་བཤད་མི་ལས་
གོ་ཡི་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག དེ་འབད་ཕ་ལས་ དེ་བསྐྱང་ ཆོས་པ་ཅིག་ཡིན་མི་ རིག་འཛིན་
སྤྱང་པ་གིས་ཕྱོད་བཟུང་སྟེ་ གནས་དེ་ཁར་ ལྷམ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡༠ དང་ལྷམ་ ༩ པའི་
ཆོས་ ༡༠ ལུ་ལོ་བསྟར་ཆོས་བཟུ་ཉིན་མ་རེ་བཟུང་དོ་ཡོད་པ་དང་ ཕྱི་རུ་ཆོག་གོ་ལ་ཞིན་མ་ལས་
གཏོར་མ་ཚུ་བསྐྱུ་བ་གསེར་སྤྱང་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཁོང་རའི་ཁྱིམ་ནང་ལུ་སྟོད་མི་སྟོད་ཅི་ཟེར་བཤད་ནི་
འདུག ཁྱིམ་ནང་སྟོད་པ་ད་ཡང་ གསེར་སྤྱང་འབད་དེ་ ལུ་དོ་ཡོད་མི་དེ་ གྲུ་རུ་འུ་གནས་ལས་
སྟེ་ གྲུ་རུ་འུ་གནས་ཀྱི་སྤང་སྤྱང་པ་ལས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོད་ལུ་ཆར་པ་
དུས་ཚོད་ཁར་མ་རྒྱུ་རུང་ གནས་དེ་ཁར་ཆོས་བཟུ་བཟུང་ ཆོགས་འཁོར་བསྐྱོར་ཕ་ བཛྲ་
གྲུ་རུ་འུ་གནས་ཀྱི་ལས་བདུད་ཕྱི་འབྲོན་ནི་དང་ ཆར་པ་ཡང་དུས་ཚོད་ཁར་འབབ་ནི་ཡོད་པ་ལས་
གནས་དེ་སྟོན་ལམ་གང་བཏབ་ཐེབས་མི་ཡང་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གནས་བཤད་པ་ཨང་ཀས་དག་བསྟན་ལྟ་མོ་གི་ཨ་ཞོམ་ཁྱོན་དཔལ་སྟོན་ཟེར་མི་དེ་ ཨ་ལོ་བུ་
ཅིག་སྐྱེས་ཞིན་མ་ལས་ བུ་མོ་ཅིག་དགོ་འདོད་བསྐྱེད་རུང་ མོ་ར་ལས་ཨ་ལོ་ར་སྐྱེ་ནི་མེད་པར་
སྟོད་པ་ད་ སྟོམ་ཆེན་རིག་འཛིན་ཕུར་པ་གིས་ ཁོ་རའི་བུ་མོ་ཁྱོན་དཔལ་སྟོན་ལུ་ ཁྱོད་རའི་མན་
དོན་འགྲུབ་ནི་གི་དོན་ལུ་གྲུ་གནས་དེ་ནང་ཆོས་བརྩུ་ལོ་^༣ གཟུང་ནིའི་ཁས་སྒྲངས་ཤིག་ཟེར་
བསྐྱེད་མ་མ་འབད་མ་བཞིན་དུ་ ཆོས་བརྩུ་བརྩུང་པའི་སངས་པོད་ཀྱི་ལོ་ལས་བརྩུང་བུ་མོ་^༤ སྐྱེས་
པའི་སྟོམ་ཤོས་མ་གི་མིང་ཡང་ཆོས་བརྩུ་མོ་ཟེར་བཟགས་ཏེ་ད་ལྟོ་སྐྱེས་ལོ་ལྟ་བརྩུང་གངས་ཅམ་
ལོན་ཡོད་མི་དེས་གནས་ཕུན་ཆོགས་སྤྱིང་ལུ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

མདུན་ཕྱོགས་ལས་བཟོ་གྲུ་རུའི་ཡིག་འབྲུ་ཡོད་མི་དོ་ལེབ་དེ་ རྟེན་སྟེ་བཞག་སྟེ་ཁང་གཟུགས་
མཆོད་རྟེན་ཅིག་བཞེངས་ཏེ་ཡོད་མི་དེ་ དུས་ཚོད་ནམ་བཞེངས་བཞེངས་མ་ཡིན་ན་ཤེས་མི་མིན་
འདུག མཆོད་རྟེན་འདི་རྩ་བ་ལས་ཡར་བང་རིམ་གསུམ་སྟེ་ཡོད་པ་ད་ དང་ཕུ་འབད་བ་ཅིན་བང་
རིམ་དང་པ་ལས་ཡར་སྟེ་བཟོ་གྲུ་རུའི་གངས་དབྱངས་འཐེན་ཏེ་བསྐྱར་ར་རྒྱབ་སྟོལ་སྟོད་ལུག་
ཟེར་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་ད་རེས་ནངས་པར་བང་རིམ་དང་པ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་པོ་དེས་གིས་
བསུབས་ཏེ་འདུག མཆོད་རྟེན་དེ་གི་གཡོན་རྩུར་ལས་མར་མཆོད་བྱིལ་ཅིག་བཟགས་ཏེ་ཡོད་
མི་དེ་ཡང་ སྟོན་དང་ཕུ་ལས་རང་ཡོད་པ་ཡིན་མས། མཆོད་རྟེན་དེ་ཁར་ གྲུ་རུ་གིས་ཨང་གོང་
བསྐྱོང་གནང་བའི་དོ་ཡིན་ཟེར་སྟེ་བསྟོལ་གྱི་གནས་དོ་ཅིག་འདུག རྟེན་དེ་ཚུ་ ལོ་ངོ་མང་རབས་
ཅིག་གི་གོང་ལས་ མཆོད་རྟེན་འདི་ཁར་ཡོད་རུང་འབྲུང་སྟོར་མ་ཤོར་མི་འདི་ ས་གནས་འདི་ཁ་
ལས་ ཐ་ན་དོ་རུང་ཅིག་རང་འབྲུ་འབག་རུང་ སྤྱང་མ་ཚུ་གིས་བདག་འཛིན་འབད་དེ་རྟིང་བདའ་
སྟེ་གདོན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ཡིན་མ་འོང་ནི་མས་ཟེར་ ཅི་རང་སྟོད་བདེ་ཆེན་ལྷན་གྲུབ་ལྟ་ཁང་གི་
སྐམ་བཟོད་པ་བསྟན་འཛིན་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

གནས་འདི་གི་རྩལ་བྱང་མཆོམས་ལུ་དར་དཀར་རྫོང་ཁག་ལ་རྒྱབ་སྟེད་འོག་གི་མཐའ་ནམ་
མཁའི་རྫོང་གི་གནས་ཡང་མཇེལ་ཚུགས་པའི་མཐོང་རྒྱ་དང་ལྷན་སྟེ་ཡོད། མཐའ་ནམ་མཁའ་
རྫོང་གི་གནས་བཤད་པ་ཨཔ་མཁའ་འགོ་དང་ སྤྱ་ལུ་གིས་ གནས་འདི་མཁའ་འགོ་མ་གི་

གནས་ཡིན་མ་སྟེ་བཤད་མི་དེ་ཡིན། ཡིན་རུང་ ཕྱི་རང་སྟོང་གི་མི་ཚུ་གིས་གྲུ་རུའི་གནས་སྟེ་
བརྩམས་ཡིན་མས། གང་ལྟར་ཡང་ གོང་ལུ་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ཡང་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་པའི་
ལོ་རྒྱུས་བཤད་དོ་ཡོད་པ་ལས་ འགལ་བ་མིན་འདུག་ཟེར་མཐོང་ཡིན་མས།



གྲུ་རུའི་གནས་ཟེར་མི་སྟོན་གྲང་ཁང་གཟུགས་མཆོད་རྟེན་གྱི་མཐོང་སྣང་།



གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་ངོས་སྟེ་མཇལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཅན་གྱི་བཟོ་གྲུ་རྩྭ་བཞོས་མ།
ཁང་གཟུགས་མཆོད་རྟེན་གྱི་མདུན་ཚྭ་གསལ་ལུ་ཡོད།



གུ་རུ་གིས་ཨང་གོང་བསྐྱོངས་གནངས་སྤེ་བཤད་སྒྲིལ་གྱི་དོ། མཚོད་རྟེན་གྱི་བྱུང་ལས་མར་དབྱངས་ཏེ་ཡོད་མི་མཚོད་ངིལ།

གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩ ལང་མི་ཨང་ཆས་དག་བསྟེན་ལྷ་མོ་དང་ཕྱི་རང་སྟོད་བདེ་ཆེན་
 ལྷན་གྲུབ་ལྷ་ཁང་གི་བླ་མ་བཟོད་པ་བསྟེན་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་མི་དང་འཁྲུལ་ཐོ་
 བཀོད་འབད་ཡོད་པ་ཨིན།

དགྲིལ་འཁོར་ཐང་རྒྱུད་ལོག

དུམ་བུ་གནས།

༥ དགྲིལ་འཁོར་ཐང་རྒྱུད་ལོག་མེན་ཆ་ན་ཟེར་མི་གཡུས་འདི་ ཉེ་མ་སྟོ་མཚམས་གཡུས་སྐད་ལས་མི་ཐུན་ཏུར་ཟེར་ཡིན་མས། མི་ཐུན་ཏུར་ཟེར་སྐབ་དགོ་མི་དེ་ གཡུས་ཚན་དེ་ནང་ རི་སྒང་(མི་ཐུན་) ལེ་ཤ་ཡོད་པ་ལས་ མི་ཐུན་ཏུར་ཟེར་ཕ་ཡིན་རུང་ བྱལ་ལས་སྐད་བསྐྱར་རྒྱབ་སྟེ་ མེན་ཆ་ན་ཟེར་བཏགས་པའི་བྱལ་ལས་ ད་རེས་ནངས་པར་མེན་ཆུན་ཟེར་སྐབ་ཡིན་མས།

ཉེ་མ་ལོ་ངོ་༡༣༠ ཅམ་དང་སྤྱི་ལོ་༡༥༥༠ བྱ་བྲངས་ཅམ་ལུ་གཡུས་དེ་ནང་གི་མི་ཚུ་གིས་ཅེ་རི་བརྒྱམས་ཉེ་ བྱངས་བརྩམས་ཞིན་མ་ལས་རི་དྲགས་སེམས་ཅན་ཚུ་ལས་སྤྱང་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། དེ་བསྐྱང་ཆེས་༡༥ ཟླ་བ་ཉ་ག་དང་ཉ་ལམ་སྤྱི་ཟླ་༡༠ པ་མཚུག་འཚམས་ཅིག་ལུ་མི་ཚུ་གིས་སྤང་དག་པོ་སྟོམ་ཅིག་གིས་ ལྷ་ཞིང་ནང་ལྷ་ཟློན་པ་མཐོང་ཅུག དེ་ལས་མི་ཚུ་གིས་སྤང་དག་ཟུང་ནི་སྟེ་བདེ་འཕོང་སྟེ་ སྟོ་ལོགས་ཁར་སྟོན་པ་དང་ གར་སོང་མེད་པར་ཡལ་ཉེ་



དུམ་བུ་གནས།

ཕར་ཅིག་ཁར་སྟོད་ཡོད་པ་མཐོང་མ་ཡིན་མས། མི་ཚུ་གི་མནོ་བསམ་ལུ་ ད་རེས་ང་བཅས་ཚུ་
གི་མིག་ཏེ་འབྲུལ་ཕྱ་ཡིན་ན། ཡང་ཅིན་གྲུང་དེ་རང་མ་འདྲུལ་ཅིག་ཡིན་ན་བཟླ་དགོ་པས་ཟེར་
ཏིང་བད་འ་ཡི་རང་སོང་མ་དུ་ ཡུད་པ་ཅིག་ལས་གཡུས་ཚན་ལྷག་གི་བྲག་ཕྱག་ ད་ལྟོ་མཐུ་དེ་མི་
དུམ་(དུམ་བྱ་གནས་)ཟེར་ཡང་སྤྲུལ་མི་དེ་ནང་སྟོད་པ་དུ་ གྲུང་དེ་བྲག་ཕྱག་གི་དོང་ནང་ལས་ཡར་
འཛུལ་ཏེ་ཡལ་སོང་མ་ལས་མི་ཚུ་ག་ར་ཉ་ལས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་མས། རངས་པར་ངོ་པ་མི་
ཚུ་འཛོམས་ཞིན་མ་ལས་ གྲུང་དེ་གིས་བྱ་ཞིང་ལུ་གཞོད་པ་བཀལ་མ་བཀལ་བཟླ་བར་འགྲོམ་
ད་ གྲུང་འོངས་པའི་ཤུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ལོ་ཐོག་ལུ་ཡང་གཞོད་པའི་ཤུལ་ག་ནི་ཡང་མ་
མཐོང་མ་ཡིན་མས།

དེ་ལས་མི་ཚུ་ གིས་ གྲུང་འདི་ལྟ་ཤི་བ་གི་འཁོར་ཡིན་མ་ལས་ ཁོང་ཚུ་ལུ་ཡང་ ཤི་བ་གིས་
རྩུ་འཕུལ་སྟོན་སྟོན་མ་འོང་ནི་མས། གནས་འདི་ཡང་ཤི་བ་གི་གནས་ཡིན་མས་ཟེར་ཁ་འཆམ་
ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད། ལྟ་ཤི་བ་ལུ་བཤགས་པ་ཕུལ། དེ་ལས་རྒྱར་ ཤི་བ་འབྲུངས་པའི་ཉིན་མ་དང་
འབྲེལ་ལོ་བསྟར་(བ་ལ་རྒྱུ་རྒྱར་དུ་ཤི་) ཤི་བའི་ཕུ་ཇ་ཟེར་མི་ མཆོད་ནི་འགོ་བརྩུགས་ལུ་
མེན་ཆན་གཡུས་ཀྱི་མི་ཚུ་གིས་ བ་ལ་རྒྱུ་རྒྱར་དུ་ཤི་ཟེར་མི་དུས་སྟོན་དང་འབྲེལ་ ལོ་བསྟར་
གསོལ་མཆོད་འབད་ནི་འགོ་བརྩུགས་མི་དེ་ད་ལྟོ་བར་ཡང་མ་ཉམས་པར་འདུག གསོལ་མཆོད་
སྐབས་ལུ་ རྩུམ་གསར་ཕྱད་དང་འབྲུ་སྐྱ་གསར་པ་ཐོན་མི་ཆ་མཉམ་སྤྲེལ་བཟེས་ཏེ་ གནས་དེ་ཁར་
འབག་སྟེ་ཕུལ་ རེད་གསར་པ་ཚུ་གིས་བསང་གཏང་སྟེ་མཆོད་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་མས།

གནས་བཤད་པ་གིས་སྤྲུལ་མི་ནང་ ས་གནས་གཞན་ཁར་ཆར་རྒྱ་གི་དཀའ་ངལ་ག་དེ་ཅིག་
ཐོན་རུང་ མེན་ཆན་གཡུས་ཚན་ལུ་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ཆར་རྒྱུས་ལུ་འབབ། ལོ་རྒྱུགས་རྟག་
རྒྱ་ལེགས་མི་དེ་ གནས་དེ་ལུ་ལོ་བསྟར་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་བའི་བྱིན་རྒྱལས་ལས་
བརྟེན་ཏེ་ཡིན་པའི་ཁར་ ཨ་ལོ་མེད་མི་ཚུ་ཡང་གནས་དེ་ཁར་སོང་སྟེ་སྐབས་འཛོལ་བ་ཅིན་ཨ་
ལོ་སྟེ་ནི་དང་ ནད་རིམས་ལས་སྐྱོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རུས་པ་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་ཟེར་
བཤད་པ་ཡིན་མས།

གནས་བྱུག་མགུ་ལུ་ཡོད་མི་ཅི་ཤིང་ཚུ་བརྟགས་ནི་མེད་ཟེར་ཨིན་མས། གལ་སྲིད་ལ་ལུ་གིས་མ་
ཤེས་པར་བརྟགས་པ་ཅིན་ དེ་ལུ་གཡུས་སྒྲིའི་མི་ཚུ་གིས་ཆད་པ་བཀལ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་
འདུག།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཅམ་ལས་གནས་འདི་གི་མདུན་འོག་ལས་ མེན་ཚུན་གཡུས་ཀྱི་མི་ཚུ་གིས་སྟེ་
ཅིག་པ་རྒྱབ་སྟེ་ཐང་བཟོ་ཡོད་པའི་ཁར་ སྤྱི་ཚེས་༢༥/༡/༢༠༠༤ ལས་ གནས་ཀྱི་སྟོ་ལོགས་
ཁར་ཚུ་བྱང་ཅིག་ཡང་བརྟན་ཏེ་འདུག།



དོང་ཕུག་གནས་ཀྱི་འཛུལ་སྟོ།



དོང་ཕུག་གནས་ནང་ན།

གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ཕུ་ཇ་རི་པན་རི་ བེ་རྩ་ནི་སུ་བི་རྩི་གིས་བཤད་ཡོད་པ་ད་ ཁོ་གིས་ཟིན་བྲིས་
བཟབ་མི་ཨིན་སྐད་ཐོག་གི་ཡིག་ཆ་ལུ་ཡང་བྱངས་གཏུགས་འབད་ཡོད། ཁོ་གིས་ཀླན་རབས་
ཚུ་ལུ་ གནས་དེ་ཁར་ལོ་བསྟར་གསལ་མཆོད་ག་ཅི་སྟེ་ཕུལ་དགོཔ་ཨིན་ན་ཟེར་འདི་དབྱང་
འབདཝ་ད་ ཀླན་ཤོས་ཚུ་གིས་གོང་གསལ་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་བཤད་ཡོད་པ་སྟེ་སྟབ་ཨིན་མས། དེ་
འབདཝ་ལས་ ད་ལྟོ་གསལ་མཆོད་ཚུ་ ཕུ་ཇ་རི་པན་རི་ བེ་རྩ་ནི་སུ་བི་རྩི་གི་འགོ་འདེན་ཐོག་
ལུ་འབདཝ་ཨིན་མས།

ལྷ་མོའི་གནས་ཁང་དེམི་དུམ།

༥ དེ་ཡང་ ལྷོ་མཚམས་ཁ་སྐད་ལས་དེམི་དུམ་ཟེར་ལྷ་མོའི་གནས་ཁང་སྤེ་བཅི་སྟོལ་
 ཡོད་མི་གནས་འདི་ ལོ་ངོ་༡༠ དེ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ ཨ་ཀས་དཔའ་བོ་མཁས་མཆོག་ཅིག་གིས་
 ངོས་འཛིན་འབད་ཅུག། དཔའ་བོ་རམ་ཀེར་ཤ་ན་སུ་བི་རྩི་དེ་སྒོམ་རྒྱབ་ནི་ལུ་ཡང་མཁས་མཆོག་
 ཅིག་འབདཱ་ལས་ གཡུས་སྒོ་དེ་ནང་མིང་གཏམ་ཅན་ཅིག་སྤེ་སྟོད་ཅུག། ཁོ་གིས་གནས་ཁང་
 དེ་གི་སྒོར་ལས་དེ་སྤེ་ངོས་འཛིན་འབད་དགོ་མི་དེ་ དཀྱིལ་འཁོར་ཐང་རྟེན་འོག་གི་གཡུས་ པ་
 ཁོ་གཏུ་ཟེར་མི་ནང་ སེམས་ཅན་སྟག་ཐོན་ཏེ་ འོར་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་གཞོད་པ་བཀལ་ཤ་ལས་
 མི་ཚུ་གིས་ཁོ་ལུ་སྒོམ་གྱི་ཐོག་ལས་མངོན་པར་གཟིགས་ཏེ་ང་བཅས་ཚུ་ལུ་ལན་ཅིག་གསུངས་
 གནང་ཟེར་ གསོལ་ཤ་བཏབ་ཅུག།



ལྷ་མོ་དུམ་གནས་ཁང་།

དེ་ལས་དཔའ་བོ་རམ་ཀེར་ཤ་ན་སུ་བི་རྩི་གིས་སྒོམ་རྒྱབ་སྟེ་མངོན་བརྟགས་གཟིགས་པ་ད་
 གཡུས་སྒོ་འི་ལྷག་ལུ་རྒྱ་རྒྱུང་ཀྱ་ཅིག་ཡོད་མི་དེ་ གཡུས་ཁའི་མི་ཚུ་གིས་ སོ་ནམ་ཞིང་ལྷའི་དོན་
 ལུ་བགོ་སྟེ་སྟོད་དོ་ཡོད་མི་འི་སྒོ་ལོགས་ཁར་ རྩོམ་སྒོམ་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ལྷ་མོ་དུམ་གི་གནས་
 ཁང་ཨིན་མས། གནས་ཁང་དེ་ལུ་བཙོག་གི་བ་ཕོག་པའི་རྒྱུ་ཁྱིས་ ལྷ་མོ་ཁྲོས་ཏེ་ མོ་རའི་
 ཆིབས་སྟག་དེ་གིས་སེམས་ཅན་ལུ་གཞོད་པ་བཀལ་བར་འོང་ཅུག། དེ་འབདཱ་ལས་ གནས་
 ཁང་དེ་གི་ མཐའ་འཁོར་ལུ་གཞོད་པ་མ་བཀལ་བར་གཙང་སྒྲ་དང་ལྷན་སྤྲོད་བཞག་དགོ་པ་མ་
 ཆད་ལྷ་མོ་ལུ་གསོལ་མཆོད་སུལ་དགོ་པས་ཟེར་གསུངས་ཅུག། དེ་ལས་རྒྱུར་གཡུས་ཁའི་མི་
 ཚུ་གིས་ ཆོགས་ཚུ་འབག་སྟེ་ལྷ་མོ་མཆོད་ཞིན་མ་ལས་ ཆར་རྒྱུས་སུ་འབབ་ནི་དོན་ལུ་

གཡུས་ཁའི་མི་ཚུ་ལུ་ཚོགས་ཚུ་བགོ་སྟེ་བྱིན་པའི་སྒོལ་ཁུན་དེད་ལྟོ་བར་ཡང་ཡོད་པ་ད་ ཏུས་
སྟོན་དེ་ བྱ་ཞིང་ནང་ལུང་མ་བཏབ་ནིའི་ཏུས་ཚོད་བཟུམ་ཅིག་ཡང་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གནས་ཁང་འདི་ སྐྱུ་མ་འཁོར་ལམ་ལས་ཁ་ཡར་བལྟ་ཤར་ཁ་ཐུག་བསྟ་སྟེ་རྒྱང་ཐང་སྐར་མ་ ༢༥
ཅམ་གྱི་སར་ཡོད་པ་ཡིན།

གོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ སྐྱེས་ལོ་ ༢༩ ལོན་མི་མེན་ཚུན་གི་ཨཔ་དུལ་ལྷ་དུར་ལྷན་ཐ་ཆེདྲི་རི་གིས་
བཤད་ཡོད་པ་ད་ ཉེ་མ་ཁོར་ལོ་ ༡༥ དེ་ཅིག་སྟེ་སྟོད་པ་ད་ སྐྱེས་ལོ་ ༤༠ ཅམ་ལོན་མི་ ཨ་ཁས་
དཔའ་བོ་ རམ་ཀེར་ཤན་སུ་བི་དི་གིས་བཤད་མི་ལས་གོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས། གཞན་ཡང་ སུ་
ཇ་རི་པན་བྲིད་ བེ་རྩ་ནི་སུ་བི་རྩི་ལས་ཐོབ་མི་ཡིན་སྐད་ཐོག་གི་བྱིན་བྲིས་ཡིག་ཆ་ལུ་ཡང་ཁུངས་
གཏུགས་འབད་ཡོད་པ་ཡིན།

སློའི་ཁྱི་རྟེན་འོག

བཅར་རས་མཚོ།

༥ ཅི་རང་ཚྱང་ཁག་སློའི་ཁྱི་རྟེན་འོག་ རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལས་མཐོ་ཚད་མི་ཏེར་༡༥༠༠ ལུ་
ཡོད་པའི་བཅར་རས་མཚོ་འདི་ ཅི་རང་ལས་གསར་སྤང་ལུ་འབྱུང་ད་ ཚྱང་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ས་
མཚམས་རྒྱལ་སློའུ་མ་སྟོད་པའི་ སྤུམ་འཁོར་གཞུང་ལམ་གྱི་འོག་ལུ་ མར་དེ་ཅིག་གི་ས་ཁར་
དང་ཕུའི་གཞུང་ལམ་གཡས་རྟོང་ས་ལུ་ཆགས་ཏེ་འདུག།

མི་རབས་ལས་མི་རབས་བཅད་དེ་ ས་ཁོངས་འདི་ནང་གཞིས་ཆགས་ཏེ་སྟོད་མི་ སྤྱི་ལོ་ ༡༥
ལང་མི་ཨཔ་ཚེ་རིང་ཤེར་པ་གིས་ དག་རྒྱུན་བཤད་མི་ནང་ ཁོ་གིས་བློ་ཚོར་འབད་བའི་བསྐྱང་
མཚོ་འདི་ཉམས་ཆག་ག་ནི་ཡང་མ་ཞོར་བར་ཡོད་ཟེར་ཨིན་མས།

གཞུང་ལམ་བདའ་སྟེ་འགོ་འགྲུལ་འབདལ་ད་ ཨམ་སྤུ་རྒྱ་གིས་ མིག་ཏོ་མཚོའི་རྟོང་ས་ལུ་བལྟ་
བ་ཅིན་ མཚོ་ཁྲོས་ཏེ་རྒྱབས་འཁྲུགས་དོ་ཡོད་པ་ལས་ མིག་ཏོ་མཚོའི་རྟོང་ས་ལུ་མ་བལྟ་བར་
ཨོལ་སྒོག་གཙུག་ཏེ་འབྱོར་གོ་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། སམ་རྒྱ་གིས་ཁོ་ལུ་དག་རྒྱུན་བཤད་
མི་ནང་ བྱ་ར་སྤྱང་ལས་འཕུར་ཏེ་བྱོན་མི་ ཞབས་བྱང་གི་སྤྱི་ལོ་ཅིག་ཐིམ་མི་ཤིང་དེ་ མཚོའི་
མཇུག་མཚམས་ཅིག་ལུ་ སོ་སྤྱི་ཤིང་སྟོན་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ཨིན་དོ་སྤྱི་གས་ཏེ་སྟོན་ཡི་ཟེར་
བཤད་པ་ཨིན་མས།

སྤུམ་འཁོར་ལམ་སེལ་བའི་ཤུལ་ལས་ མཚོའི་ལྷག་མཚམས་ཅིག་ལུ་ མི་གི་གཞིས་ཁྱིམ་
ཆགས་པ་ལས་བརྟེན་ མཚོ་ལུ་བཅོག་གི་བ་ཕོག་པའི་རྟེན་གྱིས་ མཚོ་བསྐྱམས་སོ་ཡི་ཟེར་ཨིན་
མས། མཚོ་བསྐྱམས་ཤུལ་གྱི་མཐའམ་བདའ་སྟེ་ཞོར་འཇུལ་རུང་ ནང་ན་མི་བྱིམ་པས་ཟེར་
བཤད་པ་ཨིན་མས། མཚོ་འདི་གི་ལྷག་ལས་ཡར་འབྱུང་ད་ དོ་རུང་མཚོ་གཉིས་དང་གཡས་
རྟོང་ས་ལས་ཕར་ལ་འབྱུམ་འབྱུང་ད་ མཚོ་གཉིས་དང་བསྟོན་མས་ཀྱིས་ བཅར་རས་མཚོའི་ས་
ཁོངས་ནང་ མཚོ་ལུ་ཡོད་མི་རྒྱ་གར་ ད་རེས་བསྐྱམས་སོ་ཡི་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།

དྲག་ཤོས་སངས་རྒྱལ་དོ་རྩེ་གིས་བརྩམས་མི་ ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆའི་ནུམ་ཐར་ནང་བཀོད་
 པའི་ནང་གསལ་ ཞབས་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་ར་སྒྲང་ལས་ ཡོག་འབྱོན་ནི་འབད་བའི་བློ་པ་གི་
 གསོལ་ཇ་བྲངས་ད་ བཞེས་ཅུམ་སྒོན་འབྲས་ལྟོ་ཕྱག་གིས་བསྐྱས་ཏེ་ ཁོ་རའི་སྐྱུ་འབྲ་གཉིས་
 བཟོ་སྟེ་གནང་ས་ལས་ སྐྱུ་འབྲ་གཉིས་དེ་ཁ་ལས་འཕྱར་བྱོན་ཏེ་ ཅི་རང་བདར་རས་མཚོ་བེར་
 སར་སྟོད་པ་ད་ ལུང་བསྟན་གྱིས་སྟེ་ ཅི་ཅུང་ལུ་སྐྱུ་འབྲ་ཏེ་ཤིང་ཅིག་གྲུ་ཐིམ་སོངས་ལས་ དེ་གིས་
 འབད་ ལུ་ཕྱོགས་དེ་ཁ་ཐུག་གི་འགྲོ་དོན་མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ ལུ་ལས་གསར་སྤང་
 ཁ་ཐུག་ལས་མར་དང་ རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་གཞིས་ཚུ་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་བདག་
 དབང་ལུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ དེ་གིས་འབད་ཨིན་ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

གནས་འདི་གི་མིང་ ཡོག་ཆའི་ནང་བདར་རས་མཚོ་བེར་བཀོད་དེ་ཡོད་རུང་ ངག་རྒྱུན་ལུ་བད་
 ར་མཚོ་བེར་སྐྱབ་ཨིན་མས། ད་རེས་ལམས་གྱི་བད་བྱང་ནང་ལུ་དར་ར་རྒྱ་བེར་བྲིས་ཏེ་འདུག།



བདར་རས་མཚོ་ཆགས་ལུ་ཁྱེ་མཐོང་སྤྲང་།



བྱ་ར་སྒྲང་ལས་འཕྱར་ཏེ་བྱོན་མི་ ཞབས་
 བྱུང་གི་སྐྱུ་འབྲ་ཅིག་ཐིམ་མི་སོ་སྐྱེས་
 ཤིང་། མཚོའི་མུག་མཚམས་ཅིག་ལུ་
 ཡོད་མི་འདི་ཨིན།

གོང་ལོ་རྒྱུ་རྩེ་སྐྱེས་ལོ་༡༥ ལང་མི་ཨུམ་ཆོ་རིང་ཤེར་པ་གིས་ ངག་རྒྱུན་ཐོག་ལས་བཤད་
 ཡོད་པ་ཨིན།

བར་གཤོང་རྒྱུ་ལོག་

ལྷ་ཆེན་གྱི་གནས།

༥ བར་གཤོང་རྒྱུ་ལོག་ ས་གནས་སའི་རྩ་གྲ་རི་ཟེར་སར་ རྒྱ་མཚོའི་ཁ་ལས་མཐོ་ཆད་
མི་ཉར་༤༥༠ ལུ་ མཐུ་དེམི་དམ་མམ་ ལྷ་ཆེན་གྱི་གནས་ཡིན་ཟེར་མི་དེ་འདུག བར་གཤོང་
གཡུས་ཆན་ལས་ རྒྱ་རྒྱུང་སྤེལ་འགྲོ་བ་ཅིན་ཚུ་ཆོད་༡ དང་སྐར་མ་༡༠ ལུ་སྤྱོད་ཚུགས། མཐུལ་
སྐར་ ༩་མ་རྩལ་པའི་ཡིག་ཆ་ཡིན་མི་འདི་ཁ་ལས་ རྒྱ་རྒྱུང་སྤེལ་འགྲོ་བ་ཅིན་ ཉུས་ལུན་ཚུ་
ཆོད་༢ དང་ སྐར་མ་༣༠ ལུ་སྤྱོད་ཚུགས།

དེ་ཁར་ནང་པའི་ལམ་སྤོལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་ ག་ནི་ཡང་མེད་རུང་ རྒྱའི་
མཐའ་མར་བྱག་གི་ལོགས་བྱག་ལྷག་ཅིག་འདུག གཙོ་བོ་ཉིན་དུའི་ཆེས་ལུགས་བསྟེན་མི་ཚུ་
གིས་ ལོ་བསྐར་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཟླ་༡༡ པའི་ནང་ གནས་མཇལ་གྱི་འབྲེལ་བ་འཐབ་སྤོལ་ཡོད་
ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས། དེ་མ་ཆད་ནང་པ་ཚུ་གིས་ཡང་ གནས་མཇལ་བར་འགྲོ་ནི་ཡོད་ཟེར་
སྤབ་ནི་འདུག།



བར་གཤོང་རྒྱུ་ལོག་ལུ་ཡོད་མི་གནས་བྱག་གི་མཐོང་སྣང་།



བར་གཤོང་གནས་བྱུག་གི་ནང་ན་ལུ་མཇལ་ནི་ཡོད་མི་གནས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུང་དག་པ་ཅིག་གི་པར།